

This question paper contains 11 printed pages]

Your Roll No.....

7004

M.A./IV Sem.

A

Group C : Indo-Persian Literature

PERSIAN—Paper 306(C)

(Selections of Historical Texts in Persian)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 70

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

Attempt all the questions.

تمام سوال ہا را پانچ دھید۔

1. Translate any two of the following passages in English or Urdu or Hindi : 20

از عبارت های زیر فقط دو عبارت را بہ زبان انگلیسی، اردو یا ہندی ترجمہ کنید :

(الف)

دی کہ مدرس کشاف صبح در صفہء صدق و صفا چو قاضی بیضا تفسیر و
الشمس والضحی بہ خط شعاعی آفتاب بر صفحہء روزگار نکاشت، و

P.T.O.

عابد شب زنده دار ماه باسیمای پر نور و ضیا سجاده سپر گسترده
 آدای نافله شب به ختم سوره نور کرده سر به سجده غروب
 گذاشت، نظم:

صبحی با صفا گشته هم آغوش

خجل از روی اوج بنا گوش

چنان در روشنی گردید کامل

که می زد خنده بر آیینۀ دل

اول رهروی راجل در طی مسافت عاجل از دو هلال
 آسا نمایان شده، به اشاره ابرو ظاهر نمود که کلید قلعه به
 دست آورند- ثانیاً صحیحی راکب کانه، شهاب ثاقب در رسید
 و خبر به مسامع فیض مجامع رسانید که قلعه رافع کردند و ضبط
 حصار در دست اولیاء نصرت مدار به فحوای توتی الملک من تشاء
 محکم شد-

(ب)

نوید فتح و نظر چون بہ پادشاہ رسید

نوای عیش و طرب تا بہ مہر و ماہ رسید

ز صد مہ گوش ملا یک بر آسمان کر شد

ز بسکہ نعرہ شاباش و واہ واہ رسید

شکافتگی ز تبسم بہ خندہ منجر شد

گذشت باز از آن ہم بہ قاہ قاہ رسید

بہ صحبتی شدہ مشغول ہر یکی طرفی

کہ کیف شادی شان زود چون نگار رسید

یکی بہ بحث کہ فال من است آمدہ راست

تمام شد غم دل حالت رفاہ رسید

یکی بہ جنگ کہ خواب من است گشتہ درست

گذشت تکبیت و ایام عز و جاہ رسید

(ج)

الحال بنا بر تخریب بنای قلعه که غازی الدین خان بهادر
 فیروز جنگ فحوای وسعی فی خرابها به عمل آورده بنده را به حضور پر
 نور فرستاده مبارکباد فتح عرضه داده و جمہور بندگان کہ اخلاص
 شان فاتحہء قلعه شدہ زبان تہنیت بہ انا فتخنا لک فتحا مینا کشادہ
 حضرت ظل سبحانی خلیفہ الرحمانی ہنوز برسجادہ بودند کہ محراب
 نمایان شد۔ سجدہ شکر ادا نمودند۔ و بہ اشارہ اصابع فیض منابع
 چند نوبت حکم بہ نواختن نوبت فرمودند۔ سواری و پوشش خاص
 فی الحال مانند نصرت و اقبال حاضر آمد و امتداد زبان چون لب
 و زبان حاضران از گنجابی و فور تہنیت قاصران قدر خلق بہ
 سعادت، خم شدن در تسلیم مبارکباد سر بلندی یافت کہ زمین برو
 سعت آسمان پشت دست زد و چندان نشانی شرور پرزور افتادہ
 کہ توبہ پای بر شکست زد و ہشیار پھلو بر مست۔

2. Translate any *two* of the following passages into

English, Urdu or Hindi :

• 20

از عبارت های زیر فقط دو عبارت را بزبان انگلیسی، اردو یا
 هندی ترجمه کنید :

(الف)

تاریخ توجه نوبت چهارم به نظر نیامده - همانا که در آن یورش تسخیر
 لاهور فرموده مراجعت نموده اند - و از تاریخ فتح دیباپور معلوم
 می شود که در نهمصد و سی بوده است چوهرکاری در گرو وقت
 خود است جمال ابن مطلب در جلیاب توقف می بود دست
 رایبی امر او نا همپایی برادران سبب ظاهری می شد - تان آن
 که مرتبه پنجم برهنمویی توفیق ایزدی و سپه سالاری اقبال ازلی
 روز جمعه غره صفر نه صد و سی و دو که نیر اعظم در برج قوس رایات

انوار افراخته بود به طالعی که ظلمت شکاف سواد عالمی تواند شد
 پای عزیمت در رکاب توکل اعتصام آورده متوجه تنخیر
 هندوستان شدند. میرزا کامران رادر قندهار مسلم داشته
 خیرداری کابل نیز بارتقویض فرمودند. و چون این یورش فتح
 شد، فتح بر فتح و اقبال بر اقبال روی داد. لاهور و بعضی بلا
 عظیمه هندوستان در تصرف اولیاء دولت قاهره بود. وهفدهم
 صفر که باغ وفا تخم سردقات اقبال شده بود حضرت جهانبانی
 بخت آشیانی نصیرالدین محمد هایون از بدخشان بالشکر خود آمده به
 عز بساط بوس مشرف شدند.

(ب)

و بالجمله حضرت گیتی ستانی، فردوس مکانی از طلوع انوار فتح
 آیینیه پیشانی راه خاک سجده شکر جلا بخشیده عالمیان راه انعام
 عام صلا دادند. و اولیای دولت قاهره را در اطراف و

اکناف ممالک بہ دستور شایستہ روان ساختند۔ وکاری (کہ بر
ہمم عالیہء سلاطین کشور کشای کہ بہ نیروی طالع بلند ہندوستان
راتخیخ نمودہ اند۔ فزونی تواند کرد) فتح حضرت جہانبانی جنت
آشیانی است کہ بہ برکت وجود سعادت پیوند حضرت شاہنشاہی
در عرصہء شہرند واقع شدہ است۔ چنانچہ بہ شرح و بسط رقم زدہ
کلک بیان خواہد شد، کہ باسہ ہزار کس از مثل سلطان سکندر کہ
از ہشتاد ہزار کس زیادہ داشت استخلاص ہندوستان فرمودہ اند
و از این بدیع تر کارنامہء اقبال جنان آرای حضرت ظلّ الہی
است کہ بہ تائید ایزدی ہندوستان را با اندک مردمی از دست
چندین سران گردن کش چنان بر آوردہ اند کہ زبان روزگار در
چگونگی بیان آن لال است۔ چنانچہ مجملی از آن در جای خود رقم
پذیر خواہد شد۔

(ج)

دولتمندی که خرد والا را (که ایزد جهان آراتاج سلطنت معنوی بر فرق عزت او نهاده است) بزرگ داشته در امتثال او امر آن خدیو خدایی اهتمام نماید. هر آینه نقد آرزوی او در کنار نهد، و کار او از اندیشه مختصر عادتیان روزگار برتر ساخته کامیاب دین و دنیا گردانند و نمونه این امر بدلیح حال نصرت قرین حضرت گیتی ستانی، فردوس مکانی است که هر چند دولت افزود هوشمندی زیاده شد. و هر چند اسباب مستی به عیار فراهم آمد فروغ هوشیاری بیشتر تافت. پیوسته به جناب کبریای احدیت ملتجی بوده در داد و دهش و انتظام مهام ملک گیری و ملک داری سرمویی از شاهراه عقل تجاوز نفرمودند. و در این ولا (که رانا سانگا به جمعیت و شجاعت خود مغرور شده سوادى نخوت در دماغ او پیچیده و بد مستی آغاز کرده پا از دایره اعتدال بیرون نهاد. و به قدم دلیری و دلآوری نزدیک آمد) آنحضرت همچنان عنایت خاص ایزد را حصار ساخته از هجوم عام اندیشه به خود راه نداده متوجه دفع غنوده بخت پریشان روزگار شدند.

3. Explain any one of the following into

Persian :

10

از اقتباس زیر یکی را شرح دهید :

(الف)

گره برگره دست پیکان زنان

زره برزره پشت روئین تان

زهر سوسفا کهای خار گذار

فرو بسته راه سلامت به خار

در خشنده شمشیرهای نبضش

زدیده بصری ربود از درفش

غبار زمین کله بر ماه بست

نفس رادرون گلوراه بست

(ب)

سپاہ از دوسو جنس انگیختند
شب و روز در ہم در آمیختند
دهادہ بر آند ز ہر دو طرف
دو دریای کین بر لب آورده کف
سم باد پایان فولاد نعل
بہ خون دلیران زمین کردہ نعل
جہان ندارد در موکب خاص خویش
خرامندہ بر کبک رقاص خویش

4. Give an account of life and works of Abul Fazl. 10

احوال و آثار ابوالفضل را بنویسید۔

Or

Write the chief characteristics of (وقایع نعمت خان عالی)

Weqa-e-Nemat Khan-e-Ali's prose.

مختصات نشر وقایع نعمت خان عالی را بنویسید۔

5. Write short notes on any *three* of the following : 10

در باره سه تا عنوان گزارش مختصر بنویسید :

(۱) با بر نامه

(۲) جلوس عالمگیر (وقایع تاریخ پانزدهم)

(۳) عبدالقادر بدایونی یکی از معاصرین ابوالفضل

(۴) نثر مسیح

(۵) آئین اکبری